T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MUĞLA MARMARİS BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 2
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 24

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 4
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 5
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 6
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8: Amortisman Ayrılmayan Varlıklar 13

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Varlıklara İlişkin Amortisman Ayırma İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

2. Ticari Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmaz Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda Takip Edilmemesi

2. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

3. Ortak Altyapı Hizmetleri Kapsamında Tahsil Edilen Gelirlerin Kuruma Aktarılmaması

4. Tapuya Kayıtlı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

5. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

6. Yevmiye Defterinde İşlem Yapılmayan Yevmiye Numaralarının Bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Marmaris Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su ve atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Marmaris Belediyesinin karar organı olan İlçe Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Marmaris Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 13 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Spor İşleri Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan iki başkan yardımcısı, meclis üyelerinden görevlendirilen iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin sekiz adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	268	139
Sözleşmeli Personel	-	16
Kadrolu İşçi	133	108
Geçici İşçi	-	1
Toplam	**401**	**264**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	473

www.balioglu.net

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam üç adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Marmaris Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Marmaris Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile

gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	23.325.550,00	1.451.995,93	24.777.545,93	24.147.904,41	629.641,52	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	3.934.900,00	315.681,22	4.250.581,22	4.177.934,00	72.647,22	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	68.049.550,00	5.901.828,06	73.951.378,06	67.769.079,09	6.182.298,97	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	2.750.000,00	-204.050,64	2.545.949,36	2.421.057,82	124.891,54	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	23.940.000,00	-10.606.549,41	13.333.450,59	9.634.964,59	3.698.486,00	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	100.000,00	16.037.940,74	16.137.940,74	16.137.940,74	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	13.000.000,00	-12.896.845,90	103.154,10	0,00	103.154,10	0,00
Toplam		**0,00**	**135.100.000,00**	**0,00**	**135.100.000,00**	**124.288.880,65**	**10.811.119,35**	**0,00**

www.balioglu.net

Marmaris Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 135.100.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen/düşülen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 135.100.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 124.288.880,65 TL bütçe gideri yapılmış, 10.811.119,35 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	53.700.000,00	42.599.021,98	154.645,62	42.444.376,36	79,03
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	34.505.000,00	25.852.460,91	740.573,19	25.111.887,72	72,77
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	400.000,00	567.201,29	831,00	566.370,29	141,59
05- Diğer Gelirler	43.745.000,00	42.010.529,71	1.476.892,29	40.533.637,42	92,65
06- Sermaye Gelirleri	3.000.000,00	1.072.978,00	0,00	1.072.978,00	35,76
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	-250.000000	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	**135.100.000,00**	**112.102.191,89**	**2.372.942,10**	**109.729.249,79**	**81,22**

Buna göre, 2020 yılında net bütçe geliri %81,22 seviyesinde gerçekleşmiştir. Hazineye ait taşınmazlarının satış bedellerinden Belediyeye aktarılan 393.031,29 TL fon payından dolayı

alınan bağış ve yardımlar (%141,59) beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer gelir kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	23.325.550,00	24.147.904,41	103,52
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.934.900,00	4.177.934,00	106,17
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	68.049.550,00	67.769.079,09	99,58
04- Faiz Gideri	0.00	0,00	0,00
05- Cari Transferler	2.750.000,00	2.421.057,82	88,03
06- Sermaye Giderleri	23.940.000,00	9.634.964,59	40,24
07- Sermaye Transferleri	100.000,00	16.137.940,74	16.137,94
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	13.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	**135.100.000,00**	**124.288.880,65**	**91,99**

Buna göre, 2020 yılında bütçe giderleri % 91,99 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye Transferlerinde % 16.037,94 oranındaki önemli artış meclis kararı ile belediyeye ait bazı taşınmazların belediye şirketine ayni sermaye olarak konulmasından kaynaklanmaktadır.

www.balioglu.net

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	39.051.637,83	44.448.617,22	42.599.021,98	13,82	-4,16
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.087.219,63	23.246.918,85	25.852.460,91	44,50	11,20
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	143.958,33	508.660,50	567.201,29	253,33	11,50
Diğer Gelirler	34.251.667,28	38.300.363,12	42.010.529,71	11,82	9,68
Sermaye Gelirleri	11.556.540,00	254.577,00	1.072.978,00	-97,80	321,48
Toplam	**101.091.023,07**	**106.759.136,69**	**112.102.191,89**	**5,60**	**5,00**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.474.215,39	2.226.260,54	2.372.942,10	51,01	6,58
Net Toplam	**99.616.807,68**	**104.532.876,15**	**109.729.249,79**	**4,93**	**4,97**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 5.196.373,64 TL'lik (%4,97) artış göstermiştir. Sermaye gelirlerinde 818.401,00 TL (%321,47) tutarındaki artış taşınmaz satışından kaynaklanmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	19.229.460,33	22.237.606,55	24.147.904,41	15,64	8,59
SGK Devlet Prim Giderleri	3.345.973,31	3.871.707,15	4.177.934,00	15,71	7,91
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	61.236.309,73	62.316.058,75	67.769.079,09	1,76	8,75
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	2.558.621,84	2.417.372,64	2.421.057,82	-5,52	0,15
Sermaye Giderleri	15.461.625,11	16.255.333,18	9.634.964,59	5,13	-40,73
Sermaye Transferleri	75.000,00	0,00	16.137.940,74	-100,00	0,00
Toplam	**101.906.990,32**	**107.098.078,27**	**124.288.880,65**	**5,09**	**16,05**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 17.190.802,38 TL (% 16,05) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde, 2020 yılında sermaye transferlerinin 16.137.940,74 TL olarak önemli bir artış kaydettiği görülmektedir. Sermaye transferlerindeki artış, belediyeye ait taşınmazların belediye şirketine ayni sermaye olarak konulmasından kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 122.059.164,77 TL, Faaliyet Geliri 128.151.176,89 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 6.092.012,12 TL olarak gerçekleşmiştir.

Marmaris Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Marmaris Belediyesi Personel A.Ş.	300.000,00	300.000,00	100
2	Marmaris Halk Gıda Turizm. Ticaret A.Ş.	28.887.000,00	28.887.000,00	100
3	Muğla Teknoloji Geliştirme Bölgesi A.Ş.	10.000.000,00	42.000,00	0,42

www.balioglu.net

Belediye şirketlerinin hissedarı olduğu herhangi bir şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Marmaris Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

www.balioglu.net

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

www.balioglu.net

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol, idarenin amaçlarına, mevzuata ve belirlenmiş politikalarına uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ve iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütününü ifade etmektedir.

www.balioglu.net

İç kontrol sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan "İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar"a uygun olarak gerçekleştirilir. Söz konusu Usul ve Esaslar, iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin işlem ve süreçleri belirlemiştir. Bunlar idarenin harcama ve malî hizmetler birimleriyle, ön malî kontrol ve iç denetimle ilgili iş ve işlemlerdir.

İdare iç kontrol kurmak amacıyla ilgili "Usul ve Esaslar" ve "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi" doğrultusunda çalışmalar yürütmüş ve iç kontrol standartlarının gerektirdiği koşulları sağlayabilmek için bir eylem planı oluşturmuştur.

Bu çerçevede; İdarede, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

Kurumda çalışan personelin, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzaladığı görülmüştür. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmiştir. Bununla birlikte, kurum tarafından faaliyetlere ait iş akış süreçleri yazılı olarak

oluşturulmamıştır. Yetki devirleri, üst yönetici tarafından belirlenen esaslar ve sınırlar dâhilinde yazılı olarak ilgililere bildirilmiştir.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 41'inci maddesi uyarınca hazırlanan Faaliyet Raporlarında, faaliyet sonuçları yer almakta ve değerlendirmeler yapılarak kamuoyuna duyurulmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. Öte yandan İdarenin tüm birimleri iç kontrol sistemini yılda en az bir kez degerlendirmekte ancak, iç kontrol izleme ve yönlendirme kuruluna raporlama yapılmamaktadır.

Kurumda ön mali kontrol sisteminin, iç kontrol ve ve ön mali kontrole ilişkin usul ve esaslara uygun olarak kurulmadığı ve ön mali kontrol yapılmadığı görülmüştür

Kurum tarafından işlevsel olarak bağımsız, iç kontrol uygulamalarının etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacına yönelik makul güvence, danışmanlık ve denetim görüşü sağlayabilecek bir iç denetim birimi kurulmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Marmaris Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Varlıklara İlişkin Amortisman Ayırma İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında bulunan bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı, bu Yönetmelik kapsamına dahil kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan hangilerinin amortismana tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Bu Yönetmelik'e istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan 04.11.2015 tarihli ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin 47 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde maddi duran varlıklar için ayrılacak amortisman süreleri ve oranları belirlenmiştir.

Belirtilen Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde; 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı, ayrılan amortisman tutarlarının ise muhasebeleştirilmesinin bu hesaba alacak 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Tablo 8: Amortisman Ayrılmayan Varlıklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri	Amortismanların Toplam Değeri
251.01.01.00.	Boru Hatları	95.655,96	0,00
251.01.02.00.	Enerji Nakil Hatları	4.150,00	0,00
251.01.03.00.	Su İsale Hatları	469.820,95	0,00
251.01.04.00.	Kanalizasyon Hatları	1.147.558,27	0,00
251.01.06.01.	Köprüler	241.449,88	0,00
251.01.07.00.	Yollar	69.195.098,58	0,00
251.01.08.00.	Sulama Kanalları	2.761.260,23	0,00
251.01.09.01.	Su Kuyuları	21.877,85	0,00
251.01.10.03.	Göletler	4.144,61	0,00
251.01.12.00.	Liman ve Rıhtımlar	500,00	0,00
251.01.13.00.	İskeleler	880.943,37	0,00
251.01.18.00.	Şamandıra, Dolfen ve Platformlar	3.468,60	0,00
251.01.20.01.	Meydanlar	13.009.706,52	0,00
251.01.20.02.	Parklar ve Yeşil Alanlar	36.264.730,36	0,00

www.balioglu.net

251.01.20.05.	Otoparklar	583.962,75	0,00
251.01.20.06.	Pazar Yeri	14.927.807,99	0,00
251.01.20.07.	Genel Mezarlıklar	7.628.873,87	0,00
251.01.99.00.	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	3.482.856,88	0,00
	TOPLAM	**150.723.866,67**	**0,00**

Belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar gereği, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında kayıtlı varlıklar için ekonomik ömürlerine göre amortisman ayrılarak 257 Hesaba kaydedilmesi gerekirken; bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmaması sebebiyle mali tablolarda yer alan 630 Giderler Hesabı ve 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Ticari Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Belediye tarafından gerçekleştirilen ve satışa konu olmayan harcamalara ait katma değer vergisinin indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 153'üncü maddesinde; mahalli idarelerin, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları katma değer vergisini indirim konusu yapacakları belirtilmiştir. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisinin indirim konusu yapılmayacağı ve bu tutarların ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği açık bir şekilde ifade edilmiştir.

İdarenin katma değer vergisini indirim konusu yaparak 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabını kullandığı harcamaların bir kısmında; satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış olunan mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisi indirim konusu yapılmıştır.

Netice olarak, katma değer vergisinin indirim konusu yapılması 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının daha yüksek tutarda ve ilgili varlık hesapları ya da ilgili gider hesabının daha düşük tutarda görünmesine neden olmaktadır.

Bu kapsamda, mali tabloların doğru ve güvenilir bir biçimde veri üretebilmesi için, ticari faaliyet konusu olmayan giderlere ilişkin katma değer vergisinin indirim konusu yapılmaması ve 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında izlenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmaz Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda Takip Edilmemesi

Kamu idaresi tarafından kiraya verilen maddi duran varlıklardan sözleşmelerine göre tahsil edilecek kira gelirlerinin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Hesap planı*" başlıklı 45'inci maddesinde, mahalli idarelerin hesap planının bu maddede belirlendiği, bu Yönetmelik hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlığın yetkili olduğu belirtilmiştir. Aynı şekilde, anılan Yönetmelik'in "*Detaylı hesap planı*" başlıklı 46'ncı maddesinde ise, kurumlara ait detaylı hesap planlarının, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Bu kapsamda, mahalli idareler detaylı hesap planı İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak yayımlanmış olup, bu planda 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının detaylarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından İçişleri Bakanlığına yazılan 2.12.2014 tarihli ve 90192509-210.05.02-13521 sayılı genel yazıda, kamu idareleri tarafından taşınmazların kiralanmasına ilişkin işlemlerde yapılan muhasebe hatalarının düzeltilmesi amacıyla açıklamalar yapılmış ve üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazlara ait kira gelirlerinin (peşin tahsil edilenler hariç), 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydı yapmak suretiyle muhasebeleştirileceği, söz konusu gelirler tahsil edildikçe de bu hesapların ters kayıt yapılmak suretiyle kapatılacağı ifade edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ile açıklamalara göre, Belediyenin mülkiyetinde olup kiraya verilen duran varlıkların sözleşmelerinde yer verilip de peşin tahsil edilmeyen kira gelirlerinin 993 ve 999 numaralı hesaplarda izlenmesinin gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Belediyede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği ifade edilmiştir.

Yıllık ücretli izin hakkının temel amacı izin süresince işçinin yorgunluğunun giderilmesinin sağlanması, beden ve ruh sağlığının korunması için gerekli imkânın temin edilmesidir. İşçilerin kendi ihtiyaç ve gelişimlerine zaman ayırabilmelerinin sağlanması bakımından yıllık ücretli izin hakkının amacına uygun olarak kullanılmasını gözetmek sosyal devletin temel bir görevidir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde; işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde; yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 59'uncu maddesinde; iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kanun'un 60'ıncı maddesinde ise; yıllık ücretli izinlerin yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağına, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağına, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiş ve bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili Kanun'a paralel düzenlemeler yapılmıştır.

Belirtilen Kanun'un 103'üncü maddesinde ise, hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

www.balioglu.net

Dolayısıyla işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir.

Kurum ile yetkili sendika arasında imzalanan toplu iş sözleşmesinde işçiler için belirlenen yıllık ücretli izin hakları; hizmet süreleri 1-5 yıl arsında olanlar için 18, 6-10 yıl arasında olanlar için 22, 15 yıla kadar olanlar için 26, 15 yıldan fazla olanlar için ise 30 gün olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemede; Kurumda çalışan 109 işçinin 45'nin 50 gün ve üzeri birikmiş izni bulunduğu; birikmiş izni 90 günü aşan 13 işçi personelin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak ödeneceğinden; idareler açısından öngörülemeyen giderler ortaya çıkmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, işçilere yıllık izin haklarının düzenli olarak kullandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Ortak Altyapı Hizmetleri Kapsamında Tahsil Edilen Gelirlerin Kuruma Aktarılmaması

Marmaris Belediyesi sınırları içindeki sokaklarda ortak altyapı hizmetleri kapsamında yapılan kazılar nedeniyle Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilerek Kuruma aktarılması gereken gelirlerin aktarılmadığı anlaşılmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Alt yapı hizmetleri" başlıklı 8'inci maddesi ile büyükşehir içindeki alt yapı hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla alt yapı koordinasyon merkezinin kurulacağı, altyapı koordinasyon merkezlerinin (AYKOME) çalışma esas ve usullerinin çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen Kanun hükmüne dayanılarak hazırlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği 15.06.2006 tarih ve 26199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinin (f) bendi ile altyapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı verilmesi ile buna ilişkin bedelin belirlenmesi işlemlerinin AYKOME yetkisinde olduğu, "Hesabın oluşumu ve geliri başlıklı" 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, Büyükşehir ve ilçe belediyeleri cadde,

bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirlerin büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanacağı, sokakların kazısından elde edilen gelirlerin ise ilgili belediyeye aktarılacağı, bu paraların büyükşehir ilçe belediyeleri tarafından sadece cadde, bulvar, meydan ve sokakların asfalt ve kaldırımların yapımında kullanılacağı, bu gelirlerin amacı dışında kullanılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde; Marmaris Belediyesi sınırları içindeki sokaklarda ortak altyapı hizmetleri kapsamında yapılan kazılar nedeniyle Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilerek alt yapı yatırım hesabında toplanan gelirlerden, Belediyeye aktarılması gereken tutarın takip ve tahsiline yönelik gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Tapuya Kayıtlı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kuruma ait taşınmazların bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uyumlu olmadığı, cins tashihi işlemlerinin yapılmamış olduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde "*kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazları mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alacakları ve taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapacakları*" ifade edilmektedir.

Anılan Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde ise cins tashihi; "*binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi*" şeklinde tanımlanmaktadır.

Kurum cevabında, Belediyeye ait beş taşınmazın cins tashihi yapılması için 02.04.2021 tarihinde, bir taşınmaz için 22.04.2021 tarihinde Marmaris Lisanslı Harita ve Kadastro Bürosuna yazılar yazıldığı ve bazı cins tashihi işlemleri için ödeme yapılması aşamasına gelindiği belirtilerek cins tashihi ile ilgili işlemlerin devam ettiği ifade edilmiştir.

Doayısıyla, İdareye ait taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının uyumlu olmaması nedeniyle; yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği, muhasebe kayıtlarında taşınmazların fiili durumunun esas alınması ve tapu kayıtlarının mevcut kullanım

şekli ile uyumlu hale getirilmesi için cins tashihlerinin yapılması işlemlerinin tamamlanması ve mali tabloların doğru bilgi içermesi sağlanmalıdır.

BULGU 5: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde "geçiş hakkı" işletmecilere, elektronik haberleşme sunmak için gerekli şebeke ve altyapı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan haklar olarak, "işletmeci" yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirket olarak, "geçiş hakkı sağlayıcısı" ise geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dâhil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahipleri olarak tanımlanmıştır.

www.balioglu.net

Aynı Kanun'un 22'nci maddesinde geçiş hakkının kapsamı belirlenmiş, "Anlaşma serbestisi" başlıklı 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının, ilgili mevzuatta ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gereçlerin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına ve bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te yer verilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde *"Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için GHS (Geçiş Hakkı Sağlayıcısı) tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz."* denilmektedir.

Yönetmelik'e eklenen Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi incelendiğinde, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler için de ücret tarifesi belirlendiği görülmektedir. Yönetmelik'te açıklanan tarifeye göre, büyükşehir sınırları içerisinde yer alan ve ilçe belediyelerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerden en fazla metresi 0.70 TL tutarında geçiş hakkı ücreti alınacağı ve söz konusu tutarın her yıl Üretici Fiyatları Endeksi oranında güncelleneceği belirtilmiştir. Büyükşehir sınırları içinde yer alan ilçe belediyelerine ücret tarifesinde yer verilmesi, bu yerlerden geçiş hakkı ücretlerini tahsile ilişkin yetkinin ilçe belediyelerinde olduğunu göstermektedir.

Anılan mevzuat hükümlerine göre belirlenen ücret tarifesi üzerinden bedel alınması gerekmektedir. Yapılan incelemede, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gereç için geçiş hakkı ücretlerine ilişkin tarifelerin belirlendiği Ancak İdarenin sorumluluğundaki taşınmazlar üzerinden kablo ve benzeri gereç geçirecek işletmeler ile geçiş hakkı anlaşması imzalaması gerekirken bunun yapılmadığı, geçiş hakkı ücretlerine ilişkin takip ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında, 17.05.2021 tarih ve 61 sayılı "Sabit ve Mobil haberleşme Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi" konulu Belediye Meclis Kararının alındığı ve sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilatının yapılacağı belirtilmiştir.

Doayısıyla, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından altyapı geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsiline yönelik gerekli çalışmaların tamamlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Yevmiye Defterinde İşlem Yapılmayan Yevmiye Numaralarının Bulunması

Muhasebe kayıtlarında işlem yapılmadan boş bırakılan yevmiye numaralarının bulunduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları*" başlıklı 43'üncü maddesinde, muhasebe işlemlerinin, yevmiye tarihi ve numara sırasına göre maddeler halinde önce yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği, buradan usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli

bir şekilde dağıtılacağı, muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği, gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaralarının esas alınacağı, mali yılın başındaki ilk yevmiye kaydının, bir önceki hesap döneminden devreden hesaplar için açılış bilançosu düzenleneceği, açılış bilançosuna dayanılarak, açılış yevmiyesinin kayıtlarını sağlamak üzere bilançodaki tutarların düzenlenecek (1) yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara borç ve alacak kaydedileceği hükmüne yer verilmiştir.

Belirtilen Yönetmelik'in "*Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni"* başlıklı 44'üncü maddesinde, yevmiye defterinin, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defter olduğu bildirilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "*Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi*" başlıklı 503'üncü maddesinde de, kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlığın ancak muhasebe kaydıyla düzeltileceği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Öte yandan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi*" başlıklı 18'inci maddesinde ise, kamu idarelerinin muhasebe birimlerinin, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında 1'den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydedecekleri, muhasebe kayıtlarının ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltileceği, muhasebe belgesinde de düzeltme işleminin gerekçesine yer verileceği belirtilmiştir.

Marmaris Belediyesinin 2020 yılına ait yevmiye defteri incelendiğinde yevmiye numaralarının 10653'ten 10667'ye atladığı ve 13 adet boş yevmiye numarasının olduğu görülmüştür.

Anılan hükümlerden de anlaşılacağı üzere, muhasebe yevmiye kayıtlarının, yılbaşından yılsonuna kadar birlikte tarih ve sıra takip ederek ve sıra numarası atlanmadan kaydedilmesi gerekir. Diğer taraftan, herhangi bir yevmiye kayıt hatası yapıldıysa, hatalı yevmiye kaydı silinmeden, yeni bir yevmiye kaydıyla ve düzeltme işleminin ayrıntılı gerekçesiyle birlikte düzeltilmesi icap etmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de açıkça belirtildiği üzere, yevmiye tarihleri ile yevmiye numaralarının

birlikte teselsül ettirilmesi ve yevmiye kayıtlarında işlem yapılmadan boş bırakılan yevmiye numaralarının bulunmaması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Taşınmazların Mevcut Kullanım Şekli ile Tapu Kayıtlarının Uyumlu Olmaması	2019	Yerine Getirilmedi	2020 yılı içerisinde yerine getirilmediğinden Sayıştay Denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde "Bulgu 4: Tapuya Kayıtlı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması" olarak yer almaktadır.
Ortak Altyapı Hizmetleri Kapsamında Büyükşehir Belediyesi Tarafından Tahsil Edilen Gelirlerden Kuruma Aktarılması Gereken Gelirlerin Takibinin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	2020 yılı içerisinde; Belediye Fen İşleri Müdürlüğü'nün 21.05.2020 tarih 7045 sayılı yazısı ile Muğla Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı Aykome Şube Müdürlüğüne, Belediye sınırları içerisindeki sokaklarda ortak altyapı hizmetleri kapsamında yapılan kazılar nedeni ile Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilerek belediyeye aktarılması gereken tutarların Marmaris Belediyesine gönderilmesi ile ilgili çalışmaların yapılması konusu bildirilmiştir. Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığından gelen 08.06.2020 tarih 12754 sayılı cevabi yazıda; 24.01.2020 tarih 2606 sayılı yazılarında tahsil edilen tutarların belediyeye aktarılması için gerekli yazışmaların tamamlandığı belirtilmiş olmasına rağmen, 2020 yılı içerisinde başka bir gelişme omadığı için 2020 Yılı Sayıştay denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde "Bulgu 3: Ortak Altyapı

www.balioglu.net

			Hizmetleri Kapsamında Tahsil Edilen Gelirlerin Kuruma Aktarılmaması" olarak konu edilmiştir.
Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Kamu idaresi tarafından 2020 yılı içerisinde Belediye Meclisinde Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi belirlendiği halde; bu ücretlerin takip ve tahsilatı hususunda 2020 yılı içerisinde başka bir gelişme olmadığı için 2020 Yılı Sayıştay denetim Raporu'nun Diğer Bulgular bölümünde "Bulgu 5: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması" olarak yer almaktadır.
Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Payın İller Bankası Nezdinde Takibinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan payın İller Bankası nezdinde takibine Marmaris Belediyesinin 14.05.2020 tarihli yazısı ile başlanmıştır.

www.balioglu.net